

УДК 338.24.021.8:331.5+004

Г.О. Дорошенко, д-р екон. наук, проф. (ХНУ ім. В.Н. Каразіна)
Л.Л. Калініченко, д-р екон. наук, проф. (ХНУ ім. В.Н. Каразіна)

ОСВІТНІ ПРОГРАМИ З МЕНЕДЖМЕНТУ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ЗМІН: АДАПТАЦІЯ ДО НОВИХ ВИМОГ РИНКУ ТА ЄВРОІНТЕРГАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Модернізація освітніх програм у сфері менеджменту є критично важливою у сучасному світі, де цифрові технології та швидкі зміни економічних умов потребують нових підходів до управління.

В умовах глобалізації та переходу до цифрової економіки традиційні освітні програми більше не можуть ефективно підготувати фахівців до викликів сучасного ринку праці. Відповідно, навчальні програми мають бути адаптовані до нових реалій, включаючи розвиток компетенцій в галузі цифровізації, аналітики даних, штучного інтелекту та управління інноваціями. Це дозволить майбутнім менеджерам бути конкурентоспроможними на міжнародному ринку, розуміти європейські тенденції та впроваджувати інноваційні рішення в своїй практиці.

У сучасних умовах цифрової трансформації менеджери мають опанувати низку ключових навичок, які допоможуть їм ефективно працювати в динамічному та технологічно насиченому середовищі.

Найактуальнішою навичкою сучасного менеджера є цифрова грамотність. Менеджери повинні добре розуміти цифрові технології, знати, як використовувати інструменти для аналізу даних, автоматизації процесів, комунікацій і управління проектами. Вони мають орієнтуватися в основних трендах, як-от штучний інтелект, інтернет речей, хмарні технології. Використання великих даних, аналітичних інструментів та методів обробки інформації є вкрай важливим для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Впровадження в освітню програму дисциплін, що відображають нові тенденції в управлінні таких як, наприклад, «Цифрові стратегії та управління змінами», «Інтернет речей та його застосування в управлінні», «Аналітика великих даних для прийняття управлінських рішень», «Штучний інтелект і автоматизація бізнес-процесів» навчать майбутніх менеджерів розробляти та впроваджувати цифрові стратегії, адаптувати компанії до технологічних змін, управляти трансформаціями в організаціях в умовах динамічних змін бізнес-середовища.

Уміння управляти проектами із застосуванням цифрових платформ (Asana, Trello, Jira тощо), методології Agile, Scrum та Kanban, дозволяє оптимізувати процеси, швидко досягати результатів і підвищувати ефективність роботи команд. Впровадження в освітню програму таких дисциплін, як "Управління цифровими проектами та інноваціями", "Проектне управління за допомогою гнучких методологій", дозволить студентам опанувати навичку ефективного управління проектами в умовах цифрового середовища. Ці курси надають практичні інструменти для організації командної роботи, керування проектними завданнями в реальному часі, а також розуміння принципів і практик Agile, які допомагають адаптуватися до швидких змін ринку та вимог клієнтів.

Дисципліни "Віртуальна та доповнена реальність у менеджменті", «Управління віддаленими командами», "Інтерактивні технології у бізнес-комунікаціях", охоплюють застосування віртуальної та доповненої реальності для навчання, тренувань, презентацій продуктів, а також управління віддаленими командами та проектами. Вивчення цих дисциплін розвиває такі важливі навички, як вміння використовувати VR/AR для наочного представлення складних ідей та даних, що полегшує комунікацію та прийняття рішень в управлінні, допомагає створювати більш ефективні, технологічні та сучасні робочі процеси даючи студентам розуміння можливостей VR/AR не лише в технічних аспектах, але й у стратегічному управлінні організаціями та комунікаціями.

Сучасний менеджер має бути обізнаним у питаннях кібербезпеки, захисту даних та управління цифровими ризиками. Впровадження в освітню програму дисциплін «Кібербезпека та управління ризиками в цифрових системах», «Цифрова безпека та захист інформаційних систем» є важливою складовою управління в цифровому середовищі.

Ефективне управління командами, що працюють дистанційно, вимагає від менеджерів розвинених навичок емоційного інтелекту. Впровадження дисциплін "Управління віддаленими командами та емоційний інтелект", «Цифровий етикет» «Етика цифрового переходу» допомагає розуміти потреби співробітників, підтримувати мотивацію та продуктивність в умовах дистанційної або гібридної роботи. Потреби клієнтів у цифрову еру змінюються, і сучасний менеджер має володіти навичками розуміння та прогнозування потреб споживачів, використовуючи інструменти для аналізу поведінки клієнтів і створення персоналізованих пропозицій.

Також, необхідним компонентом підготовки фахівців, які відповідатимуть сучасним європейським вимогам і сприятимуть

інтеграції України в цифровий та екологічний простір ЄС, є впровадження в сучасні освітні програми з менеджменту, курсів, пов'язаних зі смарт містами та смарт підприємствами.

Європейський Союз активно впроваджує стратегії розвитку смарт міст, де цифровізація охоплює всі аспекти міського управління: від транспорту до енергетики, від охорони здоров'я до комунальних послуг. Тож, освітні програми з менеджменту мають враховувати такі напрями:

-Управління смарт містами: студентам необхідно вивчати, як інтегрувати технології для поліпшення управління міськими системами.

-Управління інноваціями в смарт підприємствах: розвиває навички впровадження новітніх технологій у виробничі та бізнес-процеси.

-Цифрове управління ресурсами та даними: допомагає навчитись використовувати великі дані та штучний інтелект для оптимізації управлінських рішень.

-Сталий розвиток і енергоефективність: розуміння принципів управління підприємствами та містами з урахуванням екологічних стандартів та енергозбереження.

Вивчення смарт міст дозволить студентам зрозуміти, як технології використовуються для управління міською інфраструктурою: транспортом, енергетикою, охороною здоров'я та комунальними послугами. Ці знання допоможуть випускникам брати участь у розробці та впровадженні цифрових стратегій управління містами, що є важливим у контексті розвитку міст в Україні за європейськими стандартами.

Смарт підприємства націлені на оптимізацію виробничих процесів і покращення взаємодії між компаніями та клієнтами. Вивчення цього напрямку надасть студентам розуміння того, як цифрові технології впливають на бізнес-моделі, як впроваджувати інновації в управління ресурсами, логістику та обслуговування клієнтів. Це допоможе майбутнім управлінцям ефективно працювати в умовах конкурентного глобального ринку, де цифровізація є ключовим фактором успіху.

Таким чином, студенти, вивчаючи ці дисципліни, отримують комплексні знання та практичні навички, необхідні не тільки для успішної адаптації до цифрових змін, але й сприятимуть впровадженню європейських стандартів в Україні, що є важливим для досягнення міжнародної конкурентоспроможності.